

TARTUTAAN TOIMEEN!

Hauskoja hetkiä ja uusi taitoja
matkalla nuorten osallisuuteen

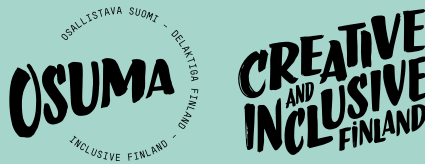

Metropolia

OSUMA

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

OSUMA - OSALLISTAMALLA OSAAMISTA

Osuma – Osallistamalla osaamista (2018-2020) ja sen edeltäjä Luova ja osallistava Suomi (2015-2017) koordinaatiohankkeet ovat tukeneet kansallisen ”Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020” rakennerahasto-ohjelman toteutusta Osallistamalla osaamista toimenpidekokonaisuuden osalta. Kokonaisuuden tavoitteena on ollut vahvistaa nuorten osallisuutta ja arjen hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön ammattilaisten keskinäinen yhteistyö on nähty ensiarvoisen tärkeänä, kun nuoria tuetaan hyvän tulevaisuuden rakentamisessa.

Lisätietoja

osuma.metropolia.fi

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

© Metropolia Ammattikorkeakoulu

Julkaisija: Metropolia Ammattikorkeakoulu • Käsikirjoitus: Katri Halonen & Mai Salmenkangas Graafinen suunnittelu: Riikka Wallin • Kansikuva: Jade Masri/Unsplash CC0 • Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja TAITO-sarja 38 • Helsinki 2019 • ISBN 978-952-328-190-5 (painettu) • ISBN 978-952-328-191-2 (pdf) • ISSN 2669-8013 (painettu) • ISSN 2669-8021 (pdf)

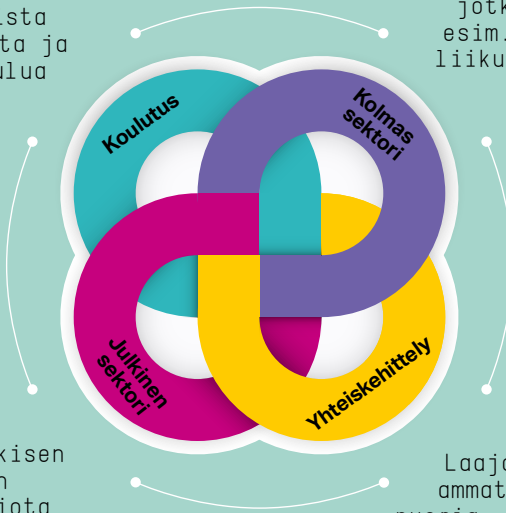
YHTEISTUUMIN HAASTEITA KOHTI

Nuorten osallisuuden vahvistaminen edellyttää eri alojen ammattilaisilta ja erilaisilta organisaatioilta sitoutumista joka puolella Suomea. Yhteisenä tavoitteenamme on vähentää eriarvoisuutta ja nuorten syrjäytymistä. Osallistamalla osaamista toimenpidekokonaisuus on koonnut yhteen verkoston innostuneita ja osaavia asiantuntijoita työskentelemään yhteisen tavoitteen eteen.

YLI 100 NUORTEN OSALLISUUTTA EDISTÄVÄÄ ORGANISAATIOITA

Lähes 30
ammattillista
oppilaitosta ja
korkeakoulua

Yli 50 järjestöä,
jotka hyödyntävät
esim. kulttuurin ja
liikunnan menetelmiä

Noin 10 julkisen
sektorin
organisaatiota
kuten museoita
ja kirjastoja

Laaja yhteisö
ammattilaisia,
nuoria, yrityksiä ja
neljännen sektorin
toimijoita etsimässä
ratkaisuja yhdessä

Ammatilliset oppilaitokset ja korkeakoulut ovat tehneet yhteistyötä tunnistaakseen osaamista, jota nuoret tarvitsevat tulevaisuudessa ja kehittääkseen koulutustaan kokemusten pohjalta. Usein julkinen sektori on tarjonnut kehittämiseen jatkuvuutta ja kolmas sektori innovatiivisia, ketteriä ratkaisuja. Kaikkien tavoitteena on ollut vastata haasteisiin kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön alojen yhteistyönä.

MAAILMA PAREMMAKSI VAPAAEHTOISTOIMINNALLA

Monet hankkeet ovat käyttäneet onnistuneesti vapaaehtoistoimintaa välineenä, jonka avulla nuoret ovat oppineet uusia, tulevaisuudessa hyödyllisiä taitoja ja tunnistaneet jo aiemmin oppimansa. Henkilökohtaisen hyödyn lisäksi vapaaehtoistoiminta on antanut nuorille mahdollisuuden ”maailmanparantamiseen” ja aktiiviseen kansalaisuuteen.

ESIMERKKEJÄ VAPAAEHTOISTOIMINNASTA TYÖKALUNA

- **Festariporssi**
Nuoret ovat toimineet vapaaehtoisina kesäfestivaaleilla lyhyen koulutuksen jälkeen. Toiminta on antanut uutta osaamista, itsevarmuutta ja lisännyt myös monen opiskelumotivaatiota.
- **Hyvää seuraa**
Ammattioppilaitoksen opiskelijat ovat toimineet vapaaehtoisina paikallisissa urheiluseuroissa. Uusien taitojen oppimisen lisäksi monen kiinnostus urheilua kohtaan on kasvanut.
- **Vapaaehtoistoisena oppimassa & Meidän projekti**
Ammattioppilaitoksen opiskelijat ovat valmistelleet ja toteuttaneet vapaaehtoistoiminnan projekteja lähiyhteisöissään. Yhteisöllisyyden vahvistumisen ohella uudet kokemukset ovat auttaneet monia nuoria tekemään tulevaisuuttaan koskeva valintoja.

INNOSTAVAA VERTAISOPETTAMISTA

Tilanteet, jotka kannustavat nuoria kantamaan vastuuta ja jakamaan osaamistaan, tarjoavat usein arvokkaita voimaantumisen kokemuksia. Monet organisaatiot ovat soveltaneet kehittämispolullaan esimerkiksi vertaisopettamisen menetelmiä. Se on ollut tehokas tapa nuorille oppia uusia taitoja ja tulla tietoisiksi aikaisemmasta osaamisestaan. Yhteiskehittely ja yhteiset pilottiprojektit ovat toimineet myös ammattilaisille merkityksellisinä tiedon ja kokemusten jakamisen ympäristöinä.

ESIMERKKEJÄ VERTAISOPETTAMISESTA

- **ERNOD**
Yliopisto-opiskelijat ovat toimineet läksytukena nuoremmille oppilaille kirjastoon järjestetyn etäyhteyden välityksellä. Samalla kun sekä opettajan että oppijan rooleissa olleet nuoret ovat oppineet lisää, he ovat voineet saada uusia roolimalleja.
- **Höntsä**
Lyhyen koulutuksen jälkeen nuoret ovat toimineet innostajina ja kouluttajina muille nuorille niin kulttuuriin kuin liikuntaankin liittyvässä toiminnassa. Tavoitteena on ollut edistää hauskaa, matalan kynnyksen liikkumista ja vahvistaa osallistujien ohjaustaitoja.
- **Osuma & Luova osallistava Suomi**
Kansalliset koordinaatiohankkeet ovat tietoisesti edistäneet hankekehittäjien keskinäistä yhteistyötä ja oppimista sekä verkostojen, hyvien käytäntöjen ja inspiraation jakamista.

DIGITAALISET VÄLINEET KÄYTTÖÖN

Hankkeissa on kehitetty digitaalisia työkaluja niin ammattilaisille kuin nuorillekin. Niitä voi käyttää moneen tarkoitukseen kuten saavutettavuuden vahvistamiseen, vuoropuhelun ja oppimismahdollisuuksien lisäämiseen, itse-ilmaisun tukemiseen sekä arviointiin.

ESIMERKKEJÄ DIGITAALISISTA VÄLINEISTÄ

- **Combo**
Uudella Työkykypassi-sovelluksella voidaan tukea nuorten työelämä- ja työkykytaitoja. Se sisältää myös työturvallisuuteen ja -hyvinvointiin liittyviä osioita.
- **Digivoimaa**
Sähköisellä arviointityökalulla voi arvioida ja vahvistaa yksilön digitaalista hyvinvointia. Työkalun rinnalle on kehitetty nettipohjainen valmennusohjelma.
- **Duuni**
E-valmennuksella on tuettu nuorten vanhempien parissa työskentelevien ammattilaisten menetelmäosaamista, keskinäistä verkostoitumista sekä taitoja tunnistaa nuorten taitoja.
- **Liana**
Laajassa verkostossa kehitettyä arviointikehikkoa voivat nuorten parissa työskentelevät organisaatiot hyödyntää arvioidessaan ja kehittäessään palveluitaan paremmin nuorille sopiviksi.
- **Näkymättömät**
Topit-nettisivusto tarjoaa nuorille ja heidän ohjaajilleen virikkeitä siihen, miten esimerkiksi video-, räp-, sarjakuva- tai luovan kirjoittamisen työpajaa voi hyödyntää digitarinan luomisessa.

KULTTUURI JA LIIKUNTA OSALLISUUTTA EDISTÄMÄSSÄ

Kaikkia meitä inspiroivat ja motivoivat erilaiset asiat. Hankkeet ovat kehittäneet laajan valikoiman kulttuuria ja liikuntaa hyödyntäviä menetelmiä, joita ammattilaiset voivat käyttää tarjotessaan nuorille uusia näkökulmia ja innostavia osallistumisen mahdollisuuksia.

ESIMERKKEJÄ MONIPUOLISISTA MENETELMISTÄ

- **Mun juttu – Meidän tulevaisuus & Luode**
Nuorten ryhmät ovat osallistuneet esimerkiksi parkour-, graffiti-, lyhytelokuva- ja improvisaatiotyöpajoihin.
- **Museot innovaatioalustoina**
Kulttuurituotannon opiskelijat ovat tuottaneet innovaatioita rakentamalla siltoja menneisyyden ja tulevaisuuden välille museoympäristössä.
- **Osallistava ja liikunnallinen teatteri**
Nuoret ovat valmistelleet teatteriesityksiä hyödyntäen prosessissa myös fyysisiä harjoitteita.
- **På samma linje**
Liikunnanohjaajaopiskelijat ovat osallistuneet aktiivisesti koulutuksiin, joissa hyödynnetään sukupuolisensitiivisiä, normeja kyseenalaistavia ja osallistavia menetelmiä.
- **Sirkuksesta siivet elämään**
Maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat tehneet sosiaalista sirkusta, löytäneet uusia ystäviä ja oppineet samalla suomen kieltä.

SYRJÄYTYMISEN EHKÄISYÄ KULTTUURIN, LIIKUNNAN JA NUORISOTYÖN NÄKÖKULMISTA

Osallistamalla osaamista -toimenpidekokonaisuudessa on rahoitettu yli 20 kansallista hanketta vuosina 2014-2020. Ne ovat hyödyntäneet eri alojen menetelmiä ja tukeneet nuorten polkuja symbolien osoittamalla tavalla:

- Liikunta välineenä
- Kulttuuri välineenä
- Keskittyä opintojen keskeyttämisen ehkäisyyn
- Keskittyä tukemaan työelämään siirtymistä

OSALLISTAMALLA OSAAMISTA -TOIMENPIDEKOKONAISUUDEN HANKKEET:

- Combo
- DIGIVOIMAA – digihyvinvoinnilla yhteiskunnallista osallisuutta
- DUUNI – Vanhemmuuden taidot työelämävahvuudeksi
- ERNOD – Erityisnuoret ja digiajan osallisuus
- Festaripörssi
- Hyvää seuraa - Nuorten osallistaminen seuratoimintaan
- Höntsä – silta eteenpäin!
- LUODE – luonto ja taide nuorten työelämätaitojen oppimisympäristönä
- Luova ja osallistava Suomi
- Liaani – Sujuvaa surffailua nuoruuden viidakossa
- Meidän projekti: vapaaehtois- ja harrastustoiminnan projektit osaksi opintoja
- Mun juttu – Meidän tulevaisuus
- Museot innovaatioalustoina
- Näkymättömät – Nuorten digitarinat
- Osallistava ja liikunnallinen teatteri
- Osuma – Osallistamalla osaamista
- På samma linje - respekt inom idrott och ungdomsverksamhet
- Sirkuksesta siivet elämään
- Vapaaehtoisena oppimassa